

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Άρθρο 23(3)(β)(i) του Ν.33/64 – Μεταβατικές Διατάξεις)

(Έφεση κατά απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 99/18)

22 Απριλίου, 2024

[ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΥ, Δ/ΣΤΕΣ)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ,

Εφεσείω,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ,

- ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
- ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΥΓΕΙΑΣ

Εφεσιβλήτων.

Α. Αγγελίδης και Σ. Α. Αγγελίδης για Ανδρέας Σ. Αγγελίδης ΔΕΠΕ, για τον εφεσείοντα.

Δ. Μ. Εργατούδη (κα), Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τους εφεσιβλήτους.

Τ.Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Δ: Η ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από τον Τ.Θ. Οικονόμου, Δ.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Δ.: Η Αστυνομία διεξάγοντας έρευνα για τυχόν ποινικές ευθύνες λειτουργών του Υπουργείου Υγείας σε σχέση με κάποιο δημόσιο διαγωνισμό, αναζήτησε στις 14.5.2012 ένα συγκεκριμένο φάκελο. Από την κάρτα διακίνησης του φαινόταν ότι βρισκόταν στην κατοχή του εφεσείου. Ο εφεσείου ανέφερε στην Αστυνομία ότι δεν τον είχε στην κατοχή του. Τελικά ανευρέθη στην αποθήκη του Υπουργείου Υγείας όπου βρίσκεται το Αρχείο της Διεύθυνσης Αγορών και Προμηθειών.

Τελικά η Αστυνομία δεν προχώρησε σε ποινικές διαδικασίες. Ο εφεσείου όμως θεώρησε ότι είχε δημιουργηθεί ζήτημα για τον ίδιο.

Όταν ενημερώθηκε τηλεφωνικά πως ο φάκελος ανευρέθηκε, με επιστολή του ημερ. 31.5.2012 προς τους εφεσίβλητους ήγειρε διάφορα ζητήματα σε σχέση με το ότι ο φάκελος φαινόταν να ήταν στην κατοχή του ενώ δεν ήταν. Επανήλθε, ως αφυπηρητήσας πλέον, με νέα επιστολή ημερ. 1.7.2015 ζητώντας να ενημερωθεί για τις συνθήκες ανεύρεσης πέντε φακέλων. Ακολούθησε άλλη επιστολή

ημερ. 22.12.2015 μέσω των δικηγόρων του με την οποία ζήτησε τη διεξαγωγή έρευνας και επιθεώρησης των φακέλων καθώς και της κάρτας διακίνησης τους.

Οι εφεσίβλητοι με επιστολή τους ημερ. 11.10.2016 απάντησαν στους δικηγόρους του εφεσείοντα. Τους ενημέρωσαν για την κατάληξη της έρευνας που διεξήγαγε η Αστυνομία και ότι εν όψει της κατάληξης δεν επρόκειτο να γίνουν οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες.

Ο εφεσείων όμως επανήλθε μέσω των δικηγόρων του με επιστολή ημερ. 31.10.2016 επιμένοντας να του επιτραπεί πρόσβαση στους φακέλους.

Οι εφεσίβλητοι απάντησαν στις 6.12.2016 επαναλαμβάνοντας την αρχική τους θέση.

Το αποτέλεσμα ήταν ο εφεσείων να καταχωρίσει προσφυγή ζητώντας την ακόλουθη θεραπεία:

«Α. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η παράλειψη των καθ' ων η αίτηση να εξετάσουν και να απαντήσουν στο αίτημα που υπέβαλε ο Αιτητής με επιστολές του ημερομηνίας 1.7.2015 και 22.12.2015 για να επιθεωρήσει τους φακέλους με αριθμούς 13.25.007.02.1/21 έως 13.25.007.02.1/25 και τις πρωτότυπες κάρτες διακίνησης προς διαλεύκανση μιας σοβαρής υπόθεσης που συνδέθηκε εν μέρει με τον Αιτητή όταν υπηρετούσε στη Δημόσια Υπηρεσία, είναι παράνομη, στερημένη οποιουδήποτε εννόμου αποτελέσματος και πως ότι παραλήφθηκε να διαταχθεί ώστε να γίνει.»

Το πρωτόδικο δικαστήριο παρέθεσε ολόκληρο το περιεχόμενο της προαναφερθείσας απάντησης των εφεσιβλήτων ημερ. 11.10.2016. Το ίδιο πράττουμε κι εμείς:

«Επιθυμώ να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και στην επιστολή σας με ημερ. 22.12.15, καθώς και στην επιστολή του πελάτη σας ημερ. 01.07.15 για το ίδιο θέμα και σας παραθέτω τη θέση του Υπουργείου Υγείας:

Στις 5.01.10 είχε ανατεθεί στον πελάτη σας να διεξάγει διοικητική έρευνα για το πιο πάνω θέμα. Η έρευνα ολοκληρώθηκε με τον πελάτη σας να παραδίδει το πόρισμά του στις 7.06.10.

Στις 29.10.2010 το Υπουργείο Υγείας με επιστολή του προς το Αρχηγείο Αστυνομίας ζήτησε τη διεξαγωγή έρευνας για πιθανή διάπραξη ποινικών αδικημάτων σε σχέση με τον χειρισμό της Προσφοράς Κ46/03 εκ μέρους του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, σε σχέση με το θέμα, με βάση την διοικητική έκθεση την οποία ετοίμασε ο πελάτης σας και κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα.

Στις 16.11.10 η Αστυνομία Κύπρου ζήτησε το διοικητικό φάκελο που αφορούσε την εν λόγω προσφορά καθώς και οποιαδήποτε άλλα έγγραφα σχετίζονται με αυτήν και παρέλαβε στις 22.11.10 τους φακέλους των Ιατρικών Υπηρεσιών με αριθμούς 14.13.8.87(7), 14.13.8.87(8), 14.13.8.87(9), 13.25.007.02.1/23 και 13.25.007.02.1/24.

Στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια της διερεύνησης της υπόθεσης η Αστυνομία με επιστολή της με Αρ. Φακ. ΤΑΕ /42Γ(XII) και ημερομηνία 14.05.12 αναζήτησε το φάκελο του Υπουργείου Υγείας με αριθμό 13.25.007.02.1/22 του οποίου πίστευε ότι θα βοηθήσει το έργο της. Στην επιστολή της Αστυνομίας

δεν υπάρχουν υπόνοιες ότι ο φάκελος βρίσκεται στην κατοχή του πελάτη σας. Εκείνο που αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή είναι ότι ο Δρ. Αντρέας Γεωργίου αφού ρωτήθηκε για το πιο πάνω θέμα ανέφερε ότι δεν έχει το φάκελο στην κατοχή του και ότι ο φάκελος δεν βρισκόταν αρχειοθετημένος στο αρχείο του Υπουργείου Υγείας. Οι οδηγίες που είχαν δοθεί ήταν να γίνουν ενέργειες για εντοπισμό του φακέλου και παράδοση του στην Αστυνομία.

Στις 22.05.12 ο πελάτης σας ενημερώθηκε τηλεφωνικώς ότι είχε ανευρεθεί ο επίμαχος φάκελος στην αποθήκη που βρίσκεται στο υπόγειο του Υπουργείου Υγείας, η οποία έχει διαμορφωθεί για τις ανάγκες του αρχείου της Διεύθυνσης Αγορών και Προμηθειών.

Να σημειωθεί ότι, το Υπουργείο Υγείας δεν έχει εκδηλώσει κατηγορίες εναντίον του πελάτη σας γραπτώς η με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ότι σκόπιμα απώλεσε το φάκελο ή είχε οποιαδήποτε σκοπιμότητα ώστε να μην ανευρεθεί ή επέρριψε σ' αυτόν οποιαδήποτε ευθύνη. Το θέμα είχε κλείσει με την ανεύρεση του φακέλου.

Καταληκτικά, ο πελάτης σας επαναφέρει το θέμα μετά παρέλευσης τριών ετών με την επιστολή του ημερομηνίας 01.07.15 και αφού προηγουμένως στις 20.06.12 είχε λάβει απαντητική επιστολή (βλέπει επισυνημμένο 6 της επιστολής του πελάτη σας με ημερομηνία 01.07.2015) με την οποία όλα τα ερωτήματα που έθιγε με σχετική επιστολή του ημερομηνίας 31.5.12 για τον επίμαχο φάκελο είχαν απαντηθεί.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η Αστυνομία στο τελικό πόρισμα σε σχέση με την αγορά/παραγγελία σημαντικών ποσοτήτων αναλωσίμων υλικών για εμβολισμό ανευρύσματος εγκεφάλου για τις ανάγκες της νευροχειρουργικής Κλινικής του Γ.Ν Λευκωσίας, δεν προχώρησε καν σε καταλογοισμό οποιωνδήποτε ποινικών ευθυνών που ήταν και η ουσία του θέματος.

Με βάση τα πιο πάνω, κρίνεται ότι δεν χρήζουν οποιοσδήποτε περαιτέρω ενέργειες από μέρους του Υπουργείου Υγείας και δεν κρίνεται δόκιμο να δοθούν οι διοικητικοί φάκελοι 13.25.007.02.1/21 έως 13.25.007.02.1/25 και οι πρωτότυπες κάρτες διακίνησης στον πελάτη σας.»

Αφού παρέθεσε την παραπάνω απάντηση το πρωτόδικο δικαστήριο συνέχισε ως ακολούθως:

«Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της επιστολής, το αίτημα του αιτητή για πρόσβαση στους διοικητικούς φακέλους και στις αντίστοιχες κάρτες διακίνησης, απορρίφθηκε.

Κατ' επέκταση, το αντικείμενο της προσφυγής, δηλαδή η «παράλειψη των καθ' ων η αίτηση να εξετάσουν και να απαντήσουν στο αίτημα που υπέβαλε ο Αιτητής», έπαυσε να υφίσταται εφόσον το αίτημα απαντήθηκε και απορρίφθηκε. Υπάρχει, δηλαδή, αρνητική πράξη η οποία θα μπορούσε, ενδεχομένως, να αποτελέσει το αντικείμενο άλλης προσφυγής.»

Εξέτασε περαιτέρω το επιχείρημα του εφεσείοντα περί παραβίασης του Άρθρου 29 του Συντάγματος (δικαίωμα αναφοράς) κρίνοντας ότι τούτο δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής εφόσον αφορά σε περιπτώσεις όπου δεν απαντήθηκε κάποια αναφορά του διοικούμενου, ενώ εν προκειμένω δόθηκε αρνητική απάντηση.

Ακολούθησε η παρούσα έφεση. Προσβάλλεται ως εσφαλμένη η απόφαση του πρωτόδικου δικαστηρίου ότι το αίτημα του εφεσείοντα για πρόσβαση στους διοικητικούς φακέλους και τις αντίστοιχες κάρτες διακίνησης απαντήθηκε και απορρίφθηκε. Στην αιτιολογία του σχετικού λόγου έφεσης (λόγος έφεσης 1) γίνεται λόγος για «προφανή παράλειψη της διοίκησης να αποκαλύψει το περιεχόμενο που θα εξαφάνιζε κάθε αβάσιμη μομφή» κατά του εφεσείοντα. Αλλού αναφέρεται σε «μεθοδευμένη παράλειψη αποκάλυψης». Είναι

χαρακτηριστικές οι φράσεις αυτές της όλης εσφαλμένης αντίληψης του εφεσείοντα, ο οποίος έχει συγχύσει την παράλειψη να του δοθεί απάντηση με την παράλειψη αποκάλυψης των ζητηθέντων. Απάντηση δόθηκε. Δεν χωρούσε προσφυγή για παράλειψη όπως ορθά κατέληξε το πρωτόδικο δικαστήριο.

Το γεγονός ότι δόθηκε απάντηση, εάν χρειάζεται περαιτέρω θεμελίωση η διαπίστωση αυτή, γίνεται εμμέσως αποδεκτό στην ίδια την έφεση όπου αποδίδεται στον εφεσίβλητο έλλειψη της αναγκαίας έρευνας και οποιασδήποτε αιτιολογίας, έννοιες συνυφασμένες με θετική διοικητική πράξη. Στην αιτιολογία δε άλλου λόγου έφεσης (λόγος έφεσης 2) αναφέρεται ρητά ότι οι εφεσίβλητοι απέρριψαν «*το καθόλα νόμιμο αίτημα του αιτητή*» και παρακάτω γίνεται λόγος για «*απορριπτική απόφαση ημερ. 11.10.2016*».

Ισχυρίζεται επίσης ο εφεσείων ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 29 διότι το αίτημα του δεν απαντήθηκε. Τούτο γιατί η διοίκηση παραλείπει οφειλόμενη ενέργεια εφόσον όφειλε να απαντήσει με πλήρη σαφήνεια στο παράπονο του εφεσείοντα. Έπρεπε να υπάρξει με βάση τα όσα ίσχυαν στον χρόνο υποβολής της

«διοικητικής προσφυγής» του εφεσείοντα μια πλήρης εξέταση χωρίς καθυστέρηση. Αντίθετα η επιστολή της διοίκησης δεν είναι τελική εκτελεστή πράξη. Συνεπώς υπάρχει παραβίαση οφειλόμενης εκ του Συντάγματος και της νομοθεσίας εξέτασης αιτήματος.

Στην **Γεωργιάδης ν. Υπουργικό Συμβούλιο (1995) 3 ΑΑΔ**

165 επισημάνθηκε ότι:

*«Παραλείψεις της Διοίκησης είναι εκτελεστές και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αναθεώρησης μόνο εφόσον η λήψη θετικής ενέργειας επιβάλλεται από το νόμο. Όπου ο νόμος παρέχει εξουσία για διοικητική ενέργεια και αφήνει την άσκηση της στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης, η παράλειψη του αρμόδιου οργάνου να προβεί στη λήψη απόφασης δεν είναι εκτελεστή. Η έκδοση απόφασης ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του οργάνου και ό,τι μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναθεώρησης είναι η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας και απόφαση η οποία συναρτάται με αυτή» (Βλ. επίσης, **Παχίπης ν. Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (2014) 3 Α.Α.Δ. 320** και **Τσιήσσιου ν. Δήμου Παραλιμνίου, Ε.Δ.Δ. 107/16, ημερ. 3.10.2023**).*

*(Βλ. **Φάρμα Α/φών Κωνσταντίνου Λτδ ν. Κυπριακή Δημοκρατία δια του Υπουργικού Συμβουλίου, ΕΔΔ Αρ. 125/16, ημερ. 14.11.2023**)*

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω ορθά το πρωτόδικο δικαστήριο έκρινε πως δεν επρόκειτο για περίπτωση παράβασης του δικαιώματος που κατοχυρώνει το Άρθρο 29.

Εν όψει των παραπάνω διαπιστώσεων δεν απαιτείται να εξετάσουμε άλλους λόγους έφεσης ή οποιαδήποτε άλλα επιχειρήματα εφόσον όλα καλύπτονται από τις διαπιστώσεις αυτές.

Η έφεση απορρίπτεται με €4.000 έξοδα εναντίον του εφεσείοντα.

Τ. Θ. Οικονόμου, Δ.

Δ. Σωκράτους, Δ.

Μ. Καλλιγέρου, Δ.

/φκ